

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 10. Utrùm in justificatione, præter habitus virtutum theologicarum, infundantur etiam habitus, virtutum moralium in entitate supernaturales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

RESPONSIO III.

Status inter & perfectus amici Dei, filii ejus adoptivi, & hæredis vitæ æternæ, ad quem homo in justificatione evehitur, est effectus formalis, non primarius, sed secundarius inherens justitiæ.

Et 1. quidem quod status ille sit effectus formalis inherens justitiæ, probatur sic. Quidquid intrinsecè pertinet ad justificationem, est effectus formalis inherens justitiæ: inherens enim justitiæ, cum sit vera & perfecta justitiæ, est causa formalis totius nostræ justificationis. Atqui status integer & perfectus amici Dei, &c. est aliquid intrinsecè pertinens ad justificationem, ut patet ex Trid. sess. 6. c. 4. ubi dicitur justificationem, quæ sit in baptismo, esse translationem ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratiæ & adoptionis filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum Salvatorem nostrum. Et cap. 7. ubi dicitur: Justificatio... non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ & donorum. Unde homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit heres secundum spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causa sunt, finalis quidem, &c. Ergo, &c.

2. Verò, quod status ille sit effectus formalis secundarius inherens justitiæ, sequitur ex 1. & 2. Resp. & sic ostenditur. Nam, ut jam dictum est, illud dicitur effectus formalis secundarius formæ, quod à forma exigitur, & re ipsa ad exigentiam formæ ponitur. Atqui inherens justitiæ, supposita peccatorum remissione, exigit, ut homo evehatur ad statum integrum & perfectum amici Dei, filii ejus adoptivi, & hæredis vitæ æternæ, ut facile intelligitur ex dictis Resp. 1. Et re ipsa, secundum hanc exigentiam, homo à Deo evehitur ad statum illum: Deus enim, condonatis peccatis, hominem re ipsa diligit ut amicum, adoptat in filium, & vitæ æternæ hæredem constituit propter illud esse divinum, illam divini ordinis pulchritudinem, divinamque morum ac virtutum similitudinem, quam ab habitibus theologicis accipit. Ergo, &c.

Ex dictis hæcenus patet inherentem justitiæ habere multos effectus formales, quorum alii necessarii sunt, alii verò contingentes, quos hic breviter recensco ex ordine. 1. Itaque inherens justitiæ per se ipsam formaliter immediatè ac necessariò dat animæ esse divinum, pulchritudinem divini ordinis, intrinsecam ac permanentem habilitatem operandi circa Deum immediatè modo divino, divinam morum ac virtutum cum Deo similitudinem, & exigentiam puritatis ab omni labe mortali. Horum omnium effectuum collatio non est beneficium distinctum ab infusione inherens justitiæ.

2. Ab omni labe mortali mundat animam, mediante novo favore, actu scilicet, quo Deus ad ejus exigentiam homini liberaliter condonat peccata, qua condonatione facta, homo dicitur & est justus.

3. Supposita peccatorum condonatione, per se ipsam formaliter immediatè facit hominem proportionatum amicitiae Dei, & ejus adoptione dignum, exigitque ut homo evehatur ad statum integrum & perfectum amici Dei, filii ejus adoptivi, & hæredis vitæ æternæ.

4. Denique, hominem ad statum illum evehit per modum causæ formalis, mediante tamen novo beneficio, actu scilicet, quo Deus ad ejus exigentiam hominem liberaliter diligit ut amicum, adoptat in filium, & hæredem vitæ æternæ instituit.

Dices, Deus amat necessariò justitiam habitualement, & justum habitualiter. Ergo amor ille, qui ex parte Dei requiritur ad statum integrum & perfectum amici, &c. non est novus favor. R. justitiam habitualement, & justum habitualiter, necessariò amari à Deo eo amore, quo amat omnia, quæ bona sunt, & quo in illis sibi complacet secundum gradum bonitatis, quem habent. At homo, etiam justus habitualiter, non amatur necessariò à Deo eo amore speciali, quo sibi in aliquo velut amico complacet, & multò minus à Deo in filium necessariò adoptatur, aut vitæ æternæ hæres necessariò instituitur.

ARTICULUS X.

Utrum in justificatione, præter habitus virtutum theologicarum, infundantur etiam habitus virtutum moralium in entitate supernaturalis.

RESPONSIO.

IN justificatione, præter virtutes theologicas, infunduntur etiam virtutes morales in entitate supernaturalis.

Ita sentit S. Thomas 1. 2. q. 63. a. 3. in O. & hanc sententiam ut probabiliorē amplectimur. Nam 1. virtutes morales, in entitate supernaturalis, tam videntur esse possibiles, quàm virtutes theologicæ. 2. Non minus convenit virtutes illas infundi in justificatione, quam virtutes theologicas: non enim minus convenit, hominem intrinsecè & permanentiter habilem esse ad exercendos actus supernaturales omnium virtutum moralium, quàm ad exercendos actus supernaturales virtutum theologicarum. Ergo, &c.

Obj. 1. Habitus virtutum moralium naturales & acquisiti sufficiunt homini ad hoc ut dignè & proportionatè veretur circa virtutum illarum objecta. Ergo superflui sunt habitus virtutum moralium in entitate supernaturalis. R. dist. ant. Habitus naturales & acquisiti virtutum moralium sufficiunt homini ad hoc ut dignè & proportionatè veretur circa virtutum illarum objecta, prout decent naturam rationalem præcisè quæ talem, C. ant. Prout decent naturam rationalem ad statum supernaturalem & divinum elevatam, & honesta ex imperio charitatis, seu ex intensione placendi Deo ut authori gratiæ & gloriæ prosequentem N. ant. & conf. Homo itaque cum habitu naturali & acquisito v. g. temperantiæ, potest proportionatè velle uti moderatè voluptatibus, prout hoc decet hominem ratione præditum: at non potest proportionatè velle uti moderatè voluptatibus, prout hoc decet hominem non modò ratione præditum, sed etiam elevatum ad statum supernaturalem, adedque ad diligendum Deum ut autorem gratiæ & gloriæ, atque ad honestè in materia virtutum omnium moralium operandum ex imperio charitatis, seu amoris illius, quo Deus ut author gratiæ & gloriæ, super omnia diligitur: ad hoc enim requiritur excellens quidam in virtutis moralis honestatem tendendi modus, qui vires naturæ superat.

Obj. 2. Si virtutes morales supernaturales infunderentur in justificatione, homo justificatus statim haberet facilitatem operandi in materia virtutum moralium omnium. Atqui hoc repugnat experientiæ. Ergo, &c. R. neg. seq. maj. Nam virtutes morales supernaturales dant quidem posse agere: at non dant simpliciter faciliè agere: vel, si vis, dant quidem facilitatem intrinsecam, dando habilitatem & inclinationem ad actus supernaturales: at non dant facilitatem, extrinsecam, removendo impedimenta: nam cum illis manere possunt habitus vitiosi, ad oppositos actus inclinant, & re ipsa manent, donec per actus inclinantes, & re ipsa manent, donec per actus bonos, multoties repetitis, destruantur. Sic autem destructis habitibus vitiosis, quæ prius erat, tollitur bene operandi difficultas, & generatis bonis habitibus naturalibus, nova bene operandi facilitas comparatur. Quare homo justificatus, qui prius habitus vitiosos contraxerat, non statim, sed solum potest iteratos multoties virtutum actus, in illis exercendis facilitatem experire.

Quæres. Quid sentiendum sit de donis Spiritus sancti. R. Dona Spiritus sancti, quæ septem communiter numerantur, & quorum tria ad voluntatem, nempe pietas, fortitudo, & timor, reliqua verò ad intellectum, nempe intelligentia, sapientia, scientia, & consilium, pertinent, docet S. Th. 1. 2. q. 68. a. 1. esse realiter distincta à virtutibus supernaturalibus tum theologicis, tum moralibus. A. 3. esse habitus, quibus homo perficitur ad promptè obediendum Spiritui sancto. Ar. 5. ita esse connexa cum charitate habituali, ut de lege ordinaria, nec charitas sine illis, nec illa sine charitate esse possint. Ex quibus apparet, juxta mentem S. Do-

S. Doctoris, præter virtutes theologicas & morales, infundi in justificatione alios habitus supernaturales septem, qui dona Spiritus sancti dicuntur, quia hominem ad promptè sequendam Spiritus sancti motionem & instinctum, intrinsecè ac permanentè habitant. Quæ doctrina probabilis est; quamquam alii volunt dona Spiritus sancti non esse aliquid habituale, sed aliquid actuale & transiens, eaque, quæ ad intellectum pertinent, in certis illustrationibus, ea verò, quæ pertinent ad voluntatem, in certis impulsibus consistere.

ARTICULUS XI.

Utrum in homine ad justificationem prærequirantur aliquæ dispositiones.

RESPONSIO. I.

IN parvulis ad justificationem nullæ dispositiones prærequiruntur.

Prob. breviter. Nam parvuli ejusmodi dispositionum prorsus incapaces sunt, cum usum rationis, adeoque libertatis non habeant; & tamen eos in baptismo justificari, definit Tridentinum sess. 6. cap. 4. ubi dicit, *parvulos ex traditione Apostolica in remissionem peccatorum veraciter baptizari, ut in eis regeneratione mundentur, quod generatione contraxerunt, adeoque, ut ait idem Trid. sess. 6. c. 7. ex injustis fiant iusti & ex inimicis amici, ut sint hæredes secundum spem vite æternæ.* In his enim omnibus, quæ in baptismo fit, regeneratio consistit. Ergo, &c. Quod autem hic de parvulis dicimus, dicendum quoque est de perpetuo amentibus.

RESPONSIO II.

Ad justificationem aliquæ dispositiones prærequiruntur in adultis. Est de fide.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur Ezech. c. 18. *Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas.* Et Zach. c. 1. *Convertimini ad me... & ego convertar ad vos.* Et Luc. c. 13. *Nisi poenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis.* Et Act. c. 8. *Poenitentiam itaque age; & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.* Ex his textibus, & aliis similibus, manifestum est, adultum peccatorem Deo reconciliari non posse sine propriis actibus, quibus convertatur ad Deum & poenitentiam agat.

Prob. 2. ex unanimi Patrum consensu. Unum hic adferimus pro omnibus S. Augustinum, qui sic loquitur, *serm. 15. de verbis Apostoli: Qui fecit te sine te, non te justificat sine te... fecit nescientem, justificat volentem.*

Prob. 3. ex Conc. Trident. sess. 6. ubi apertè declarat, vel supponit, adultum sine propriis dispositionibus non justificari: nam cap. 5. dicit justificationis exordium in adultis sumendum esse à præveniente Dei gratia, qua disponuntur ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, idem gratiæ liberè assentiendo & cooperando. Tum cap. 6. sic loquitur: *Disponuntur autem (adulti) ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia & adjuti fidem ex auditu concupiscentes, &c.* Et recensitis hoc capite actibus, quibus sese ad justitiam disponunt adulti, sic continuò prosequitur cap. 7. *Hanc dispositionem seu preparationem justificatio ipsa consequitur, &c.* Denique can. 3. anathematizat eos qui dixerint, *sine præveniente Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere sperare, diligere, aut poenitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur.*

Ratio à priori est beneplacitum Dei, nolentis adultum peccatorem sibi reconciliari, nisi prius per actus aliquos salutares dispositum & præparatum ad tantum beneficium accipiendum. Ratio congrua est, quia adultus per peccatum mortale liberè avertit se à Deo: unde conveniens est, ut cum Deo in gratia non redeat, nisi prius ad eum sese per actus salutares liberè convertat.

Simonet Theol. Tom. II.

RESPONSIO III.

Præter fidem, requiruntur etiam alii actus ad hoc ut adultus ad justificationem disponatur. Est de fide.

Prob. Ex Tridentino sess. 6. can. 9. Si quis dixerit, inquit, sola fida impium justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum sue voluntatis motu preparari, atque disponi, anathema sit. Vide Bellarminum toto, lib. 1. de justificatione.

Porro actus adultum ad justificationem disponentes Tridentinum sess. 6. cap. 6. exponit hoc ordine. 1. Adultus excitatus divina gratia, & adjutus, elicit actum fidei, quo credit vera esse ea omnia, quæ divinitus revelata sunt & promissa, præsertim circa justificationis gratiam propter merita Christi conferendam.

2. Intelligens se peccatorem esse, salutari timore divinæ justitiæ concutitur.

3. Ex consideratione divinæ misericordiæ erigitur in spem & fiduciam remissionis peccatorum per Christum obtinendam.

4. Deum tanquam misericordem justificationis auctorem diligere incipit.

5. Adversus peccata à se commissa movetur per odium aliquod ac detestationem.

6. Proponit inchoare novam vitam, servare mandata divina, & suscipere sacramentum, ad peccatorum remissionem à Christo institutum. Vide Trident. loco citato.

Ex his apparet, primum inter actus, adultum ad justificationem præparantes, locum tenere fidem, quæ proinde à Tridentino sess. 6. cap. 8. dicitur esse humanæ salutis initium, & fundamentum, ac radix omnis justificationis: unde & per eam, ut monet Trident. eodem loco, justificari dicimur ab Apostolo, non quod sola sufficiat ad justificationem adulti, sed quia primus actus est, quo se ad suam justificationem adultus convertit.

Cæterum præter illum, alios etiam ex parte voluntatis actus requiri in adulto ad consequendam justificationis gratiam, docet apertè Scriptura locis Resp. 2. allegatis quibus addo verba Petri act. c. 3. dicentis: *Poenitemini igitur, & convertimini, ut deleantur peccata vestra.* Scripturæ verò iussuratur perpetuus Ecclesiæ Catholice consensus, Patrum testimoniis, qui variis ætatibus floruerunt, firmatus.

Huic doctrinæ adversantur Lutherani & Calvinistæ, asserentes, 1. ad justificationem adulti fidem sufficere. Hunc errorem anathematizat Tridentinum sess. 6. can. 9. jam laudato. 2. Hanc fidem justificantem esse actum quo firmiter credimus, vel ut loquuntur plerique Lutherani, quo firmiter confidimus nobis propter Christum peccata esse remissa. Hunc errorem Tridentinum damnat eadem sess. Can. 12. 13. & 14. Sed cum novatoribus,

Obj. 1. illud Apostoli Rom. c. 3. Arbitramur justificari hominem per fidem sine operibus. R. 1. Cum Apostolus hic & alibi dicat nos justificari per fidem, cum nihil aliud velle, quam nos sine fide justificari non posse, & fidem esse initium salutis humanæ, & omnis justificationis fundamentum ac radicem. Sic respondet Tridentinum sess. 6. c. 8. ubi sic ait: *Cum verò Apostolus dicit justificari hominem per fidem, & gratis, ea verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Catholice consensus tenuit, & expressit: ut scilicet per fidem ideo justificari dicamur, quia fides est humane salutis initium, fundamentum & radix omnis justificationis: sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire.*

R. 2. Apostolum per illud, *sine operibus*, non excludere omnia omnino opera, sed solum ea, quæ sunt ante fidem, vel sine fide, sine gratia, ex sola cognitione legis, & solis naturæ viribus: non enim excludit opera, quæ sunt ex fide, ex viribus gratiæ, quales sunt actus spei, & dilectionis Dei. Cum igitur dicat Apostolus hominem justificari per fidem sine operibus, non aliud intendit, quam ut judæis & gentilibus persuadeat, nemini.